

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 374/2021
15.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога у ревизијском поступку заступа пуномоћник Марко Репић, адвокат из ..., против туженог „Grand prom“ ДОО из Новог Београда, кога заступа пуномоћник Милан Ивошевић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3175/19 од 20.05.2020. године, у седници одржаној 15.06.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3175/19 од 20.05.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 892/16 од 27.02.2019. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи решење туженог о отказу уговора о раду ... од ...2010. године и да се тужени обавезе да тужиоца врати на рад, као неоснован. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом трећим изреке, тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове поступка у износу од 250.500,00 динара. Ставом четвртим изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова преко досуђеног износа из претходног става изреке.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3175/19 од 20.05.2020. године, преиначена је првостепена пресуда у ставовима првом, другом и трећем изреке, тако што је поништено као незаконито решење туженог ... од ...2010. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду, па је тужени обавезан да тужиоца врати на рад и накнади му трошкове парничног поступка у износу од 260.750,00 динара, док је захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка одбијен.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију тужиоца са захтевом за накнаду трошкова тог одговора.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...55/14) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању решењем туженог ... од ...2010. године, тужиоцу као запосленом на пословима ..., у ... служби отказан је уговор о раду због повреде радне обавезе прописане чланом 179. став 1. тачка 2. Закона о раду и члана 12. став 3. алинеја 1. и 3. Уговора о раду – неблаговремено, несавесно и немарно извршавање послова на којима запослени ради, злоупотреба службеног положаја и прекорачење датог овлашћења, са образложењем да је тужилац показао изузетно висок степен непоштовања радне дужности и обавеза, јер није у свом тиму испратио поштовање одредби закљученог уговора о продаји и послужу са купцем, те је омогућено купцу да од тренутка уговарања повлачи робу која уговором није дефинисана, као и количине робе које драстично одударају од уговором дефинисаних количина, одобрене су испоруке робе у износима који нису покривени предвиђеним гаранцијама без претходних консултација са надређенима, што је резултирало омогућавањем презадужења купца и пуштањем нових количина робе, а роба је била испоручивана купцу у периоду док је био у привременој блокади, те је учучавањем свих ових проблема, упркос чињеници да обавља одговорне послове супервизора тужилац пропустио да упозори своје претпостављене на предметну ситуацију, већ је додатно наставио са одобравањем испорука робе. Даље је утврђено да је исти текст садржан и у упозорењу од 03.11.2010. године, којим је тужени упозорио тужиоца да је учинио наведене повреде радних обавеза и да је у питању купац „ББ“ ДОО Београд. Опис повреда је наведен у изјави директора Сектора продаје ВВ од 03.11.2010. године која чини прилог и саставни део упозорења. Тужилац је дао одговор на упозорење 10.11.2010. године, наводећи да је купац „ББ“ ДОО закључио уговор 26.08.2010. године са туженим за еспресо кафу, те да је за наведеног купца био одговоран до 11.10.2010. године, када је исти закључио нови уговор „Посебни услови продаје и испоруке робе“ и прешао у дистрибутере, за које је надлежан други ... ГГ. На почетку сарадње купац је потписао четири менице што је било довољно покриће за робу коју је куповао, а након потписивања новог уговора више није био надлежан да прати његова дуговања нити да о томе обавештава претпостављеног, нити је потписао одобрења за испоруку робе наведеном купцу, а исти је био у валути у том периоду те је роба могла несметано да му се испоручује. Тужилац је био у радном односу код туженог од 01.02.2006. године до 30.11.2010. године на радним местима ... на терену и у релевантном периоду који је у вези са предметном спору на радном месту „...“ те је био претпостављени ... на терену ДД који је пронашао купца Предузеће „ББ“ ДОО и предложио да тужени са истим закључи уговор о продаји и послужу од 26.08.2010. године што је и учињено. Уговор је претпостављао сарадњу у трајању од две године и подразумевао је куповину од стране купца дефинисаних производа по врсти и количини од туженог, а наручене количине робе од стране купца је одобравао ДД, а солвентност је контролисао тужилац или је у одсуству ДД био надлежан за овог купца у смислу одобравања испоруке наручених количина робе. У оспореном решењу и у

упозорењу нису наведени датуми извршења повреда које су тужиоцу стављене на терет.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев као неоснован, налазећи да је оспорено решење законито, па тужилац нема право на враћање на рад. Суд није везан правном квалификацијом повреде радне обавезе дате од стране послодавца у отказном решењу, већ се радње и пропуштања запосленог могу подвести под било коју повреду радне обавезе предвиђену уговором о раду или општим актом послодавца због којих би се запосленом могао отказати уговор о раду, па се по становишту првостепеног суда радње и пропуштања која су тужиоцу стављени на терет могу подвести под отказни разлози предвиђен чланом 12. Уговора о раду и то: занемаривање радних обавеза и немарност који резултирају губитком или штетом на имовини послодавца и трећих лица (тачка 11.), понашање које може оштетити имовину запослених или компаније (тачка 15.) и ако својим понашањем послодавцу причини материјалну или нематеријалну штету у већем обиму (тачка 31.), а што представља оправдани отказни разлог у смислу члана 179. став 1. тачка 2. тада важећег Закона о раду. Поред тога по налажењу првостепеног суда, опис повреда са временским опредељењем истих детаљно је образложен у изјави директора Сектора ... ВВ од 03.11.2020. године, која чини прилог и саставни део упозорења.

Другостепени суд је изразио супротно становиште, налазећи да је оспорено решење о отказу уговора о раду незаконито јер решење и упозорење не садрже време када су радње, односно пропуштања учињена, при чему се допис директора Сектора који је упућен Служби за развој људских ресурса 03.11.2010. године, као интерни акт не може сматрати саставним делом упозорења и образложења оспореног решења. Наведено има значаја за примену законом прописаног рока из члана 184. став 1. Закона о раду, у коме послодавац може запосленом дати отказ уговора о раду на основу члана 179. став 1. тачка 2. тог закона. Зато је преиначењем првостепене пресуде, оспорено решење поништено као незаконито и тужени обавезан да тужиоца врати на рад.

По оцени Врховног касационог суда становиште другостепеног суда је правилно.

Оцена законитости решења којим је запосленом отказан уговор о раду, поред утврђивања постојања законом прописаног основа и истинитости чињеница на којима је заснован отказни разлог, захтева и оцену законитости поступка у коме је уговор о раду отказан. Према одредби члана 179. став 1. тачка 2. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/05, 61/05 и 54/09), послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи, између осталог и на његово понашање и то ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду. Пре отказа уговора о раду из овог разлога, послодавац је према одредби члана 180. став 1. истог Закона, дужан да писаним путем упозори запосленог на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање пет радних дана да се о томе изјасни.

Писано упозорење је део процедуре отказа уговора о раду, како у смислу наведене законске одредбе, тако и одредбе члана 7. ратификоване Конвенције Међународне организације рада бр. 158, која се на основу одредбе члана 1. Закона о раду, примењује и на све запослене у Републици Србији. Запослени се на упозорење може, али и не мора изјаснити али за законитост решења о отказу неопходно је да

послодавац запосленом омогући право на одбрану. То чини достављањем упозорења прописане садржине и остављањем рока за изјашњење, при чему правилно дато упозорење утиче и на законитост решења о отказу јер се отказ уговора о раду може дати само из оних разлога који су наведени у упозорењу. По члану 180. став 2. Закона о раду, послодавац је дужан да у упозорењу наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе који указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење. Упозорење, као и решење о отказу мора донети и потписати овлашћено лице коме је дато овлашћење за одлучивање о правима и обавезама запослених. Упозорење о постојању разлога за отказ се може искористити у оквиру рока застарелости из члана 184. Закона о раду. Уговор о раду се отказује решењем, у писменом облику и обавезно садржи образложење и поуку о правном леку (члан 185. став 1.).

Следом наведеног, када оспорено решење и упозорење не садрже време када су радње односно пропуштања која су тужиоцу стављена на терет учињени, правилно је становиште другостепеног суда да се ови недостаци не могу отклонити садржином дописа директора Сектора од 03.11.2010. године, наводима да исти представља саставни део упозорења. Изрека решења не мора да садржи време, место и начин извршења повреде радне обавезе, већ је довољно да се наведено може препознати у образложењу решења. С обзиром да се отказ уговора о раду може дати само из оних разлога који су наведени у упозорењу, то се садржина писаног упозорења може сматрати саставним делом образложења решења о отказу уговора о раду, па послодавац не мора детаљно образлагати решење о отказу уговора о раду, ако писмено упозорење садржи прецизне и јасне разлоге из којих се може закључити да ли су испуњени законом или уговором предвиђени услови за отказ уговора о раду. Дакле, наведени битни елементи могу изостати у образложењу решења, само уколико су садржани у упозорењу у коме су детаљно наведене повреде радних обавеза и период у ком су извршене. Зато супротно наводима ревизије, садржина дописа директора сектора не може заменити садржину упозорења, прописану императивном одредбом члана 180. Закона о раду, па су као неосновани оцењени наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију је одбијен на основу члана 154. став 1. ЗПП, јер се не ради о трошковима потребним за вођење ове парнице.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић